

ґрунтується на поєднанні психотерапії та соціальної підтримки, що допомагає військовим не лише адаптуватися до мирного життя, але й зберегти свою особистість та інтегрувати бойовий досвід у конструктивний життєвий контекст.

Список використаних джерел:

1. Pucelik, R. F., & McBee, A. J. (2024). Reality Wars: Disassociated Stated Therapy. Hamburg : Barefoot Books, 336 s.
2. Бондарев Г. В., Круть П. П. Основи військової психології: навч. посібник. Харків : ХНУВС, 2020. 272 с.
3. Кокун О. М., Агаєв Н. А., Пішко І. О., Лозінська Н. С. Основи психологічної допомоги військовослужбовцям в умовах бойових дій: метод. посібник. К. : НДЦ ГП ЗСУ, 2015. 170 с.

Тимур КУКАРІН

здобувач вищої освіти
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

Інна ШИНКАРЕНКО

доцент кафедри психології,
соціології та педагогіки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат психологічних наук, доцент

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Гендерна рівність є важливим аспектом сучасного суспільства, який набуває особливого значення під час воєнного стану. У часи конфлікту гендерні ролі традиційно змінюються, що впливає на суспільне сприйняття жінок і чоловіків. Зокрема, жінки беруть активну участь у військових діях, стаючи на захист своєї країни поряд з чоловіками. Цей факт руйнує стереотипи про те, що лише чоловіки здатні захищати Батьківщину на полі бою. Гендерна рівність під час війни стає не лише соціальною нормою, а й об'єктивною необхідністю, адже кожен здатний робити внесок у спільну справу [1, с. 51].

Військова служба жінок стала звичним явищем, але вона досі стикається з певними перепонами та упередженнями. Чимало жінок ризикують своїм життям на передовій, демонструючи стійкість і витримку, які колись асоціювалися виключно з чоловіками. Проте досі існують стереотипи та проблеми з адаптацією жінок до військових умов. Важливим аспектом є необхідність створення рівних умов та підтримки для жінок на фронті. Така підтримка може включати не лише технічне забезпечення, але й психологічну допомогу, яка допоможе знизити стрес та розвивати стійкість.

Окрім участі у військових діях, жінки активно замінюють чоловіків на робочих місцях у тилу, особливо у тих сферах, де раніше домінували чоловіки. Під час війни традиційний розподіл праці між статями зазнає змін, що сприяє розвитку гендерної рівності в економіці. Жінки працюють у важкій промисловості, на будівництві, у сфері транспорту та інших сферах, які раніше вважалися суто чоловічими. Це акцентує на їхній здатності працювати у стресових умовах і брати на себе відповідальність у критичних ситуаціях, через що гендерні стереотипи щодо «чоловічих» і «жіночих» професій поступово руйнуються.

Адаптація жінок на традиційно чоловічих робочих місцях приносить нові виклики, серед яких – необхідність розробки спеціальних програм для забезпечення гендерної рівності. Багато з цих робочих місць передбачають фізичну силу та витривалість, що може вимагати додаткового навчання чи адаптації для нових працівниць. З іншого боку, нові умови роботи створюють можливості для професійного зростання жінок у різних галузях. Рівні умови праці сприяють не лише особистому розвитку, а й загальному економічному зростанню. Це демонструє потенціал для створення більш інклюзивного суспільства [2, с. 542].

На тлі воєнного стану важливо також забезпечити підтримку жінок у вигляді відповідного соціального та правового захисту. Жінки, які займають «чоловічі» робочі місця, стикаються з особливими ризиками, пов'язаними з фізичними навантаженнями, умовами праці та моральним тиском. Важливим аспектом гендерної рівності є забезпечення правових гарантій і захисту жінок у цих умовах. Відсутність дискримінації та рівний доступ до ресурсів, медичних послуг і засобів безпеки є ключовими елементами підтримки жінок у різних сферах діяльності під час війни. Це сприяє зміцненню соціальної згуртованості та моральної підтримки населення.

Успішна інтеграція жінок у військову та трудову діяльність під час воєнного стану також позитивно впливає на розвиток гендерної рівності в постконфліктний період. Після завершення конфлікту жінки матимуть більше можливостей продовжити кар'єру у сферах, де вони раніше не були представлені. Це може сприяти створенню нових соціальних ролей та можливостей для жінок, що позитивно вплине на економіку та соціальну структуру суспільства. Успіхи жінок у різних сферах діяльності під час війни є натхненням для подальшої боротьби за рівність у мирний час. Вони слугують доказом того, що суспільство виграє від участі всіх громадян незалежно від статі.

Гендерна рівність під час воєнного стану набуває особливого значення, оскільки вимагає перегляду традиційних ролей жінок і чоловіків у суспільстві. Жінки активно долучаються до збройних сил, беручи на себе бойові обов'язки, що раніше були прерогативою чоловіків. Це змінює уявлення про роль жінок у військовій сфері та сприяє руйнуванню гендерних стереотипів, які обмежували їхні можливості. Крім того, жінки обіймають

посади в різних цивільних галузях, заповнюючи вакантні місця, які раніше були переважно чоловічими. Така активна участь жінок у війсьній час показує їхню здатність адаптуватися до різних професійних викликів і долати упередження [3, с. 54].

Війна також сприяє важливим змінам у сфері трудового законодавства та дотримання стандартів, таких як ДСТУ, що забезпечують рівні умови праці для обох статей. Державні стандарти враховують специфіку різних професій, забезпечуючи безпечні та відповідні умови для жінок і чоловіків на всіх робочих місцях. Завдяки цим нормам працівники обох статей отримують рівний доступ до ресурсів та інструментів для виконання своїх обов'язків. Це стосується як військових професій, так і цивільних сфер, що вимагають фізичної витривалості та технічної підготовки. Дотримання таких стандартів сприяє формуванню інклюзивного середовища, яке підтримує рівні можливості для всіх.

Суттєвою є й роль жінок у громадських ініціативах та волонтерстві, де вони активно допомагають військовим і підтримують громадян. Участь жінок у таких процесах не лише підсилює соціальну підтримку, а й сприяє розвитку лідерських якостей та розширенню їхнього впливу на суспільство. Жінки організують збори допомоги, координують логістичні процеси та надають психологічну підтримку, що є надзвичайно важливим в умовах війни. Так вони стають важливою опорою для всієї країни, демонструючи, що їхній внесок є рівноцінним чоловічому. Це ще раз підтверджує необхідність гендерної рівності, особливо у кризові періоди, коли внесок кожного є життєво важливим для суспільства [4, с. 123].

Отже, гендерна рівність під час воєнного стану є важливим соціальним процесом, який сприяє зміцненню суспільства та розширенню можливостей для всіх громадян. Жінки активно долучаються до військових і трудових завдань, що доводить їхню здатність і готовність працювати на рівні з чоловіками. Забезпечення рівних умов для всіх під час війни є необхідним для соціального прогресу і сталого розвитку суспільства. Гендерна рівність у цей період формує нові погляди на ролі статей і сприяє соціальній згуртованості. Це підґрунтя для побудови інклюзивного суспільства в майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Пінчук І. О. Особливості гендерної рівності здобувачів вищої освіти під час воєнного стану. *Реалізація гендерної політики в умовах суспільних трансформацій*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Черкаси, 27 квітня 2023 р.). Черкаси, 2023. С. 51.
2. Галілей Я. В., Фіалка М. П. Сучасні проблеми гендерної рівності в контексті воєнного стану. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти*: матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 15 березня 2024 р.). Дніпро : ДДУВС, 2024. С. 365-366.
3. Наливайко Л. Р. Гендерна рівність у секторі безпеки та оборони в умовах воєнного стану. *Наукові перспективи*. 2024. № 3. (45). С. 52-55.
4. Петроє О. М., Даниленко Л. І., Ларіна Н. Б. Впровадження європейських стандартів суспільного розвитку в Україні. *Стратегічні пріоритети розвитку України*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Дніпро, 2015. С. 119-126.